

uppmärksamhet. Bachs orkester är ju ingalunda beledsagning utan bidrager i lika hög grad som kören med en konstrik stämföring att förläna satsen dess rätta totalverkan. Vad taktmarkeringen beträffar föreföll den ofta förekommande sönderdelningen av taktdelarna ganska onödig, helst som detta manér verkar tröttande ej mindre på åskådaren-åhöraren än orkestermusikern. Detta hindrar dock ej, att dirigenten hade alltsammans väl i sin hand och var väl förtjänt av den framgång, som uppförandet blev.

H. W.

ADVENTSKONSERTEN I UPSALA DOMKYRKA.

Den konsert i Uppsala domkyrka, som varje år brukar ges på 1 sönd. i Advent till förmån för hjälpbehövande inom domkyrkoförsamlingen, hade även detta år samlat en fulltalig menighet. För programmet svarade domkyrkans kantor och organist, musikedirektörerna Colleen och Weman, samt domkyrkokören. Inledningen gjordes med fyra hymner à capella, av vilka man särskilt fäste sig vid ett av J. Morén verkställt arrangement av sommarmelodien 394 till tex-

ten "O Jakobs fröjd och blomma", av betagande skönhet, samt H. Fryklöfs ståtliga "Lovsång" i lydisk kyrkotonart. Härpå spelade direktör Weman med känd och beundrad skicklighet i såväl tekniskt som registrerings-hänseende Oskar Lindbergs mera lyriskt sköna än kyrkligt kända orgelsonat i g-moll.

Huvudnumret utgjordes av professor Otto Olssons "Te deum" för kör, stråkorkester, harpa och orgel. Detta verk, som allt oftare framföres av olika kyrkokörer i vårt land, torde väl få räknas till tonsättarens allra starkaste — ett verkligt standardverk inom svensk kyrkomusik. Man tänke exempelvis på "Miserere" i verkets senare del: något så verkligt skönt och på samma gång kontrapunktiskt skickligt uppbyggt får man väl leta efter.

Domkyrkokören klingade särdeles praktfullt i det hela taget. Ville man möjligen peka på en brist, så torde det vara sopranstämmans något för svaga besättning, som ibland kanske kunde förmärkas. Orkestersatsen utfördes förtjänstfullt av medlemmar ur akademiska kapellet; harppartiet sköttes av fru Fagerström-Lang. Vid orgeln medverkade körens ackompanjator pastor Lindhagen.

L. L—n.

Sammanträden.

I

Centralkommittén för Kyrkosångens Vänner höll den 8 och 9 jan. sammanträde i Stockholm under ordförandeskap av professor Aulén. Vidare närvaro kyrkoherdarna Allard, Lindholm, Holm, dr. Wallerius, komminister Adell, direktörerna Andrén och Ahlén, kontorerna Svensson, Lidén och Jacobsson. I frågan om en för hela landet gemensam kyrkosångsdag gjordes följande uttalande:

"Då det är förenat med stora svårigheter att ordna en för hela landet gemensam kyrkosångsdag uppdrogs åt stiftskretsarna för det första att tillsvida stiftsvis ordna denna angelägenhet, för det andra att till centralkommittén för K. S. V. inkomma med förslag om en viss lämplig kyrkosångsdag för hela landet. Angående kyrkosångsfesten i Örebro den 17, 18, 19 och 20

oktober 1930 beslöts att anmoda biskop Stadener att vid fredagens musikaliska aftongudstjänst öppna kyrkosångsfesten och professor Aulén att måndag afton avsluta densamma.

Som önskemål uttalades, att stadens egna kyrkoherdar skulle predika vid högmässan i resp. kyrkor. Vidare uttalades som önskemål att representanter för grannländerna skulle inbjudas till deltagande i kyrkosångsfesten.

Centralkommittén beslöt även att till fakulteterna skulle avlätas en skrivelse med hemställan att de blivande prästmännen måtte erhålla en så god musikalisk-liturgisk utbildning som möjligt, särskilt beträffande röstutbildning. En dylik skrivelse skulle även avlätas till K. M:t. Vidare skulle stiftskretsarna anmodas att anordna mindre musikalisk-liturgiska kurser. Centralkommittén uttalade den förhoppningen, att den

skulle under år 1931 kunna anordna en större musikalisk-liturgisk kurs för präster och organister. Även uttalades som önskemål att en tryckt handledning skulle komma till stånd och ställas till ovannämnda kursers förfogande.

Till K. S. V:s representant i centralkommittén blev komminister Adell vald. Suppleant för honoom blev kyrkoherde Peters.

II.

Centralstyrelsen för Sveriges Organist- och Kantorsförening sammanträdde i Stockholm den 2—4 jan. Under året hade Växjö stiftförening återinträtt i den allm. föreningen med ett 50-tal medlemmar.

At arbetsutskottet med kantor C. K. Nyström, Kungs Barkarö, som adjungerande ledamot, uppdrogs att inkomma med förslag i frågan om rättshjälp för föreningsmedlemmar vid förefallande behov. Och skulle frågan utgå till stiftsföreningarna för deras uttalande.

Uppdrogs åt D. Ahlén att till arbetsutskottet inkomma med förslag i frågan om ett samlingsverk kyrkliga hymner för flickkör.

Den 5 jan. 1929 beslutade protesten mot mindervärdiga melodierna förelåg från arbetsutskottet, och beslöts att den skulle utsändas till stiftsföreningarnas ordf. för insamlande av instämmande underskrifter att överlämnas till K. M:t vid sommarens allm. möte i Stockholm. En till Centralstyrelsen inkommen skrivelse, en framställning därom att Centralst. i o. f. ökad förståelse av sänger och psalmer ville begagna sig av den enligt förslagsställarens mening högt utvecklade grammofontekniken, föranledde till ingen styrelsens åtgärd. (Enhälligt beslut!)

I Musik, Akademiens bibliotek beslöt Centralstyrelsen deponera div. handlingar rörande 1907 och 1912 års allmänna möten.

Redogjorde v. ordf. för ett besök hos ecklesiastikministern för en tid sedan, varvid statsrådet meddelade, att den tidigare utlovade överarbetningen av kantorsförslaget skulle vara färdig i så god tid att den skulle kunna föreläggas riksdagen före nästa kyrkomöte.

Till revisorer för granskning av 1928 års räkenskaper befunnos valda (av stiftsföreningarna enligt från dem inkomna protokoll) H. Dahlqvist och M. Krän, båda i Sparreholm, med C. Lind-

berg, Barsebäck, och H. Olbers i Kågeröd som suppleant.

Rörande frågan om erfarenheter rörande anordnande av matutin och vespergudstjänster förelågo yttrande från samtliga stiftsföreningar.

Rörande matutin sade sig stiftsf. ha ingen eller ringa erfarenhet och hade ej lämnat utlåtande.

Vespergudstjänster däremot anordnas och ha föreningarna endast goda erfarenheter av dyl. Det är en gudstjänstform, som är väl motiverad och väl besökt.

För att vespern skulle bli vad den bör vara, en högtidlig form för aftonbön påpekades:

1) att dagen för densamma bör bestämmas i god tid,

2) att intimt samarbete bör förkomma mellan liturg och kyrkomusiker, så att antifonier och körer må kunna framföras på fullt värdigt sätt,

3) att gudstjänstbesökarna genom textblad beredas möjlighet att följa den liturgiska gången och deltaga i psalmer och växelsång,

4) att då växelsång, psalmsång och predikan bilda stommen i en vesper, bör den kunna anordnas även där hymnkör saknas. Barn- och ungdomskörer lämpa sig utmärkt,

5) att i regel kommer 1914 års vesperale till användning om än vad beträffar bibelläsning, körer och psalmer ett och annat utbyte sker. Nämnda vesperform, synes föredragas framför 1925 års förslag på grund av den mera omfattande självverksamhet, som särskilt i fråga om psalmsången erbjudes församlingen och det större utrymme den bereder den flerstämmiga sången,

6) att för vidmakthållande av detta nyväckta intresse vissa åtgärder vidtagas såsom t. ex. att församlingarna ställde nödiga medel till förfogande för inköp av vespermateriell för biträde av sjungande liturg o. dylikt.

Centralstyrelsen beslöt uppmana kyrkomusikerna att anskaffa Hennebergs "Orgelns byggnad".

Uppdrogs åt arbetsutskottet att hos K. M:t begära ett anslag av 2,000 event. 2,500 för anordnande av allm. möte i Stockholm i sommar. Detta möte skall hållas den 21, 22 och 23 aug. Till bestyrelse valdes 14 kyrkomusiker, på ett undantag när stockholmare, med D. Ahlén som sammankallande. At bestyrelsen uppdrogs att utforma mötet i alla dess praktiska detaljer, samt äger

bestyr. rätt att med sig adjungera andra för saken lämpliga personer.

Vid allm. mötet skall överläggas om vilka åtgärder som böra vidtagas för att frågan om lagförslaget rörande kantorer snarast blir löst på ett tillfredställande sätt.

Med anledning av meningsutbyte i koralfrågan vid ett av rikets folkskollärareseminarier uttalade C. S. som sin mening att i rikets seminarier och skolor skall 1921 års koralbok användas vid undervisningen. C. S. förklarade sig med uppmärksamhet vilja följa frågan.

På grund av att till centralstyrelsens kännedom kommit ett fall av förlust genom brand av boställsbyggnad uppdrogs åt ordf. att ha sin uppmärksamhet riktad på fallet i fråga och hänsköts frågan i övrigt till arbetsutskottet för eventuella åtgärders vidtagande.

III.

Sveriges Kyrkosångsförbunds Centralråd sammanträdde i Stockholm den 7 och 8 januari under ordförandeskap av kyrkoherde F. M. Allard, Örtomta. Vid sammanträdet kunde meddelas att förbundets tidning: Kyrkosångsförbundet under det förlidna året, tack vare redaktörens oförtrutna arbete betydligt vunnit i spridning, men att angeläget vore att redaktören kraftigt understöddes i sitt arbete. Det viktigaste ärendet utgjordes emellertid av planläggandet av höstens stora allmänna svenska kyrkosångsmöte, enligt tidigare beslut avsett att gå av stapeln i Örebro. Tiden

fastställdes nu definitivt till 17—20 oktober. Av mötesdagarna skall den sista huvudsakligen anslås till föredrag och samtal, de övriga till framförande av musikaliska verk. Tvenne motettkonserter och tvenne konserter för körverk med orkester skola anordnas. Av den gemensamma rikskören, som beräknas omfatta intill 800 röster, skall följande körverk bringas till utförande: Hammerschmidt: Lyften I portar edra huvuden; Palestrina: O, Guds lamm; Rosenmüller: Welt ade (med text ur svenska psb. 472); Morén: Given åt Herren, Eccard: Till templet Jesusbarnet... (6-st.), Fryklöf: Lovsång; Bachs: Kom stilla död och Dig, Jehova, vill jag sjunga, samt framför allt Bachs: h-mollmessa. Av de separat uppträdande körförbunden hava följande körverk anmälts till framförande: Otto Olsson: Te Deum, som utföres av Ärkestiftets kyrkosångsförbund, Schütz: Exequien och Halleluja-kören ur Händels Messias, vilka Västerås stifts kyrkosångsförbund framföra, Buxtehude: Missa brevis, utföres av Linköpings stifts kyrkosångsförbund. Västergötlands körförbund framför: Goudimel: Koralmotett och Gluck: Hymn. Dirigenter för rikskören bliva musikdirektörerna A. Andrén, H. Colleen och H. Lindqvist.

Tvenne orgelkonserter skulle anordnas. Arbetsutskottet omvaldes, Centralrådet beslöt sammanträda i Örebro i samband med kyrkosångsmötet samt att förlägga nästa årssammanträde till Stockholm den 7 och 8 januari 1931.

Sekr.

Meddelanden.

Föredrag och samtal anordnades i år i samband med Kyrkosångens Vänners Centralkommittés sammanträde i Stockholm. Föredraget, som hölls i Storkyrkan torsdagen den 9 jan. av kyrkoherde F. M. Allard, Örtomta, behandlade temat: Tre underbara utsikter från kyrkans predikstol och föregicks av sång av kyrkans kör under kantor Lizells ledning. Ur den från kyrkan nyligen rundradierade musikgudstjänsten med musik från reformationstidens sångskatt bragtes nu till utförande: juldagens Introitus (Puer natus) Kyrie och Gloria med Laudamus. Efter föredraget utfördes det nya Vesperalets korta Litanis i frygisk tonart. Vid sam-

talet, som hölls å Prästsällskapets lokaler, Stortorget 3, höll domprost Y. Brilioth, Lund, inledningsanförandet om aktuella gudstjänstliga spörsmål. Det rörde sig, liksom samtalet huvudsakligast omkring högmässan enkannerligen om högmässan med nattvardsfirning och kring tidegården.

Heinrich-Schütz-festen 1930, som anordnas av det tyska Heinrich-Schütz-förbundet, kommer att avhållas i Kassel den 29—31 augusti.

Praetorius orgelverk. Såsom komplement till den stora upplagan av Michael Praetorius verk, som utgives på Georg Kallmeyers förlag, Wolfenbüttel, kom-

mer i den närmaste framtiden även hans samtliga orgelverk att utgivas för praktiskt bruk av Karl Matthaei med inledning av Willibald Gurlitt. Denna första upplaga av den store mästarens från Wolfenbüttel samtliga orgelsaker, betyder ett värdefullt tillskott av klassisk orgelmusik för gudstjänstligt och konsertmässigt bruk. Utförligt prospekt kan erhållas från förlaget.

Bach-serie av skioptikonbilder. Der Volksdienst der Thüringer ev. Kirche har utgivit två serier skioptikonbilder: Johann Sebastian Bach, hans liv och verk. Den större serien innehåller 93 bilder, den mindre 53 och kosta resp. 15 och 10 Mark. Vem donerar dessa serier till de svenska kyrkosångssammanslutningarnas tjänst?

Insänd litteratur och körverk.

Från Svenska Kyrkans Diakonistyrelses förlag:

Samuel Gabrielsson: Sångar till Cittra och Psalmodikon. 2:50; pappb. 3: 25.

Paul Althaus: Den Levande, Predikningar Pris 4: —, inb. 5: —.

Emil Liedgren: Johan Olof Wallin, Pris 6: 75, inb. 8: —.

H. Hägglund: Om predikoberedelsen, (Skriftserien svenskt gudstjänstliv N: r 1), 50 öre.

Från Förf.:

G. M. Hultgren: Gudstjänstens liturgiska utformning. Prästmötesavhandling. Karlstad, 1929.

Från G. Kallmeyer Verlag, Wolfenbüttel-Berlin.

Der Drachentöter 1929, ein Jahrbuch, pris: RM 1: 20.

Pepping: Messe, 2: 20.

Rein: Inventionen 1: 50.

Jacobus Veat: Sechs Motetten, RM 4: 25.

Lose Blätter: 167, 168, 173, 174, 178, pris 20 Pfg.; 169—172 à 60 Pfg.; 175, 177 à 15 Pfg.

Rein: 5 Deutsche Lieder RM 2.

Från Bärenreiter Verlag, Kassel.

Schütz: Matteus passion, partitur, kart. RM 4: —.

Altniederländische Motetten, RM 2: 40.

Bärenreiter Jahrbuch 1930 RM 0: 90.

Bach, 44 Choräle zum Präambulieren, kart. RM 4: —.

Bach 3 Chorsätze z. Magnificat, hft 0: 80.

Marenholz: Orgelregister, del I, kart. RM 4: 20.

Från Pfälzische Verlagsanstalt, Neustadt a. d. Haardt.

Liesenberg: Der Einfluss der Liturgie auf die frühchristliche Basilika.

Från Breitkopf und Härtel, Leipzig: Kurt Thomas: Kantat, Jerusalem, du hochgebaute Stadt, op 12, ed. Breitkopf 5457, RM 5.

Från Peters Verlag, Leipzig:

Alte Meister des Orgelspiels, Neue Folge (del I, II) Edit. Straube, Edition Peters 4301, A, B, RM 3945.

Arnold Mendelssohn: Orgelvorspiele für Orgel, Op. 104, Ed. Peters 3945.

Lendvai: Elegische Gesänge für Männerchöre, Op. 44, Ed. Peters 3886.

LEDIG FÖRKLARADE KYRKOMUSIKERTJÄNSTER

A) Enbart kyrkliga tjänster:

Klockare-, kantors- och organistbefattning i Östra Sallerups församling (adr. Hörby, Malmöhus län) sökes senast den 28 februari. Lön: 650 kr. +150 kr efter fem års tjänstgöring + avkastning av boställe (f. n. 796 kr. + ämbetskjuts).

B) Förenade med folkskollärartjänst:

I Hemsjö (adr. Alingsås) sökes senast den 4 februari. Lön 700 kr.

I Forsbacka (adr. Hagaström, Gävleborgs län) sökes senast den 15 februari. Skolför A. Lön 750 kr. Se annonsen!

I Västerhaninge (adr. Västerhaninge, Stockholms län) sökes senast den 14 februari. Skolför B 1. Lön 1.000 kr. jämte inkomst från arrende m. m. Se annonsen!

I Kvarsebo (adr. Kvarsebo, Östergötlands län) sökes senast den 20 februari. Lön 350 kr. + arrende från boställe.

I Transtrand (adr. Transtrand, Kopparbergs län) sökes senast den 22 februari. Skolför B 2 v. Lön 1.000 kr. Se annonsen!

I Tveta förs. (adr. Karud, Värml. län) sökes sen. 27 febr. Lön: 500 kr. + för bostad 75 kr.